



T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/59711

62.95

Sayı : 43728771-610.00- 1030
Konu : 7/59711 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 03.02.2015 tarihli ve 43452547-120.00-213541 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ'nin tarafıma yönelttiği 7/59711 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :
1-Soru Önergesine İlişkin Cevaplar
(2 Sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

yusuf.unal@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden 9DBZ-0065-82P7 kodu ile yapılabilir.



**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RAHMİ AŞKIN TÜRELİ'NİN YÖNELTTİĞİ
7/59711 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Türkiye'nin bölgeler ve iller itibarıyla ekonomik ve sosyal gelişmişlik haritasının sağlıklı bir biçimde ortaya konulabilmesi için en gerekli verilerden biri olan iller itibarıyla milli gelir istatistikleri TÜİK tarafından en son 2001 tarihinde hesaplanmış ve yayınlanmış olup, 2001 yılından bu yana hesaplanmamaktadır. Bunun sonucunda, Türkiye'yi gelişmişlik bakımından 6 ayrı bölgeye ayıran yeni teşvik sisteminin oluşturulmasına dayanak da teşkil eden Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksinde (SEGE-2011) iller itibarıyla milli gelir rakamları kullanılamamıştır.

Bu bilgilerin ışığında;

Soru 1: İllerin gelişmişliğinin sağlıklı bir biçimde ortaya konulmasında büyük önemi olan iller itibarıyla milli gelir hesaplarının 2001 yılından bu yana hesaplanmamasının nedenini açıklar mısınız?

Cevap 1: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından il bazında Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) değerleri 1987-2001 yılları için yayınlanmıştır. İl bazında GSYH hesaplama çalışmalarında, o dönemde mevcut olan kullanılabilir tüm kaynaklar ve istatistiki göstergeler değerlendirilmiştir. 2003 yılında 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı (GSİS) yapılmıştır. Bu çalışma sonuçları incelendiğinde, 2001 yılı GSYH hesaplama çalışmalarına esas teşkil eden veri altlığında kapsam sorunu olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle il bazında GSYH hesaplama çalışmalarına ara verilmiştir. Karşılaşılan kapsam sorununu gidermek amacıyla TÜİK tarafından, Avrupa Birliği (AB) tanımlarına ve sınıflamalarına uygun, idari kayıtlara dayalı bir iş kayıtları sisteminin kurulması çalışmalarına başlanmıştır. Sayımların karşılayamadığı güncel veri ihtiyacı, idari kayıtların kullanılması gereğini ortaya koymuştur.

İl bazında Gayri Safi Katma Değer (GSKD) hesaplamalarının yapılabilmesi için, il bazında hesaplamaya imkan verecek nitelik ve sınıflama itibarıyla uygun veri kaynakları gereklidir. Bu nedenle AB standartlarına göre oluşturulmuş, il bazında tahmin vermede kullanılabilecek yerel birim bazında çalışan sayısı, ciro vb değişkenlerin elde edilebileceği iş kayıt sisteminin oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

Bu amaçla Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB), Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), gibi büyük kayıtlara sahip olan kurumlarımızın kayıtları TÜİK tarafından incelenmiş, İş Kayıtları Sisteminin oluşturulması ve güncellenmesinde GİB kayıtlarının ana kaynak olarak kullanılmasına karar verilmiştir. Gelir İdaresi Başkanlığı sicil kayıtlarından derlenen verilerle hazırlanan iş kayıtları çerçevesi, iş istatistiklerinde altlık olarak kullanılmaktadır. İş kayıtları çerçevesinin iyileştirilmesi için ihtiyaç duyulan diğer veriler, Gelir İdaresi Başkanlığınca vergi mahremiyeti sebebi ile kurumumuz ile paylaşılmamaktadır. İş Kayıtları Sisteminin, idari kayıtların niteliğinin artırılması ve idari kayıtlara erişim konusunda TÜİK'in karşılaştığı sınırlandırmaların çözülmesi halinde güçleneceği öngörülmektedir.

İl bazında GSKD hesaplamalarına altlık oluşturacak yerel birim düzeyinde değişkenler İş Kayıtları Sistemi kullanılarak elde edilecektir.



Soru 2: TÜİK tarafından iller itibarıyla milli gelir istatistiklerinin düzenli olarak yayınlanmasına yönelik olarak yürütülen bir çalışma var mıdır? Varsa, bu çalışmayı ne zaman tamamlamayı planlıyorsunuz?

Cevap 2: Türkiye İstatistik Kurumu bölgesel Gayrisafi Katma Değer (GSKD) çalışmalarını İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. düzeyde 26 bölge bazında 1998 bazlı Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) temel alarak yapmakta ve yayımlamaktadır.

Bölgesel GSKD hesaplama çalışmaları aşamasında çok sayıda anket ve idari kayıt analiz edilmekte ve hesaplamalarda kullanılmaktadır. Çalışmalarda temel olarak kullanılan yıllık sanayi ve hizmet istatistikleri, hanehalkı işgücü istatistikleri İBBS Düzey 2’de tahmin verecek şekilde oluşturulmuştur. Hesaplamaların il bazında yapılabilmesi, il bazında hesaplama imkanı verecek nitelik ve sınıflama itibarıyla uygun doğrudan veri kaynaklarının mevcudiyeti ile sınırlıdır. İl bazında hesaplamaların yapılabilmesi için il bazında ekonomik ve sosyal bir çok verinin analizi gerekmektedir. Bu ayrıntıda kullanılabilecek anket ve idari kayıt verisi mevcut olmadan yapılacak hesaplamalar gerçek durumu yansıtmayacaktır. İl bazında GSKD hesaplanmasına imkan verecek uygun veri sağlandığında hesaplamalar yapılabilecektir. İş Kayıtları Sisteminin girişim ve girişime bağlı yerel birim düzeyinde iktisadi faaliyet ve en az bir hacim değişkenine (ciro, çalışan sayısı) göre oluşturulması halinde il bazında GSKD hesaplama çalışmalarına başlanacaktır.

